

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

No 1

2026

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, yanvar.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqov vch, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukurimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

INSON KAPITALINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	52
Dilnoza Ruziqulova Xoliqovna	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XALQARO TAJRIBA	60
Maksumova Umidaxon Sadikjonovna	
ОЛИГОПОЛИЯ И ТЕОРИЯ ИГР.....	64
Камилова Наргиза Абдукаххоровна, Наимов Самандар Раджабович	
ЦИФРОВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ТРАНСПОРТЕ: НОВАЯ ЭРА ЭФФЕКТИВНОСТИ	67
Каракулов Фарход Зайпудинович	
MEVA-SABZAVOTCHILIK MAHSULOTLARINING EKSPORT SALOHİYATINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINING INNOVATSION YECHIMLARI	72
Ergashev Jamshid Axmadaliyevich	
MOLIYAVIY AKTIVLARNING IQTISODIY MOHIYATI VA TIJORAT BANKLARIDA ULARNING SIFAT MEZONLARINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	77
Iskandarova Munisa Hasan qizi	
MOLIYAVIY RISKLARNI BOSHQARISHDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARI	82
Xojiyev Jaxongir Dushabayevich, To'xtayev Kamol Po'latovich	
MARKETING VA BOZOR IQTISODIYOTI SHAROITIDA TAYYOR KIYIMLARNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	87
Bababekova Gulchexra Baxtiyarovna	
NAMANGAN VILOYATI QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA MODERNIZATSIYA JARAYONLARIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNING IQTISODIY AHAMIYATI.....	93
Odilova Malika Abdushukur qizi	
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	98
Toshtemirov Hojiakbar Qahramon o'g'li	
ТУРИЗМ КАК ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ.....	103
Артикова Шохиди Ильясовна	
MINTAQALARDA OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARI INNOVATSION SALOHİYATINI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	107
Dadamirzayev Muzaffar Xabibullayevich	
THEORETICAL ASPECTS OF SERVICES IN THE CONTEXT OF UZBEKISTAN'S ECONOMIC TRANSFORMATION	114
Umiddjon Normurodov, Qodirov Yusufbek Suyunbek ugli	
РАЗВИТИЕ ПРЕДПРИЯТИЙ ОБУВНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ МАРКЕТИНГОВЫХ ИННОВАЦИЙ	120
Расулов Нозимжон Набиджонович	
QISHLOQ XO'JALIGI SOHASIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING JORIY QILINISHI VA UNI OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDAGI AHAMIYATI.....	125
Saburov Jumanazar Saliyevich	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI VA ICHKI BOZORNI KENGAYTIRISH IMKONIYATLARI	129
Mayliyeva Sadoqat Safayozovna	
ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ ТРАНСПОРТНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В УСТОЙЧИВОМ РАЗВИТИИ УЗБЕКИСТАНА.....	134
Убайдуллаев Худоёр Бахтиёр угли	
MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASTERLARI SALOHİYATIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI.....	141
Xayitov Rustam Burxonovich	

BARQAROR MOLIYALASHTIRISH KONSEPSIYASIGA MUVOFIQ “YASHIL” INVESTITSIYALARNI RIVOJLANTIRISH.....	146
<i>Abduraxmonov Alimardon Sodiq o'g'li</i>	
BANK XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETINGDAN FOYDALANISH.....	151
<i>Dushamov Maxmudjon Maksudbekovich</i>	
HUDUDLARDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI	159
<i>Ibodova Dilsora Ibdovna</i>	
INVESTITSION PORTFELLARNI SHAKLLANTIRISH, BAHOLASH VA BOSHQARISH.....	165
<i>Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Abdullaeva Shohista</i>	
KICHIK XIZMATLAR FAOLIYATINI RASMIYLASHTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGI KO'RSATKICHLARINI OSHIRISH.....	170
<i>Xalimbetov Farxad Bagibekovich</i>	
MONOPOLIYAGA QARSHI BOSHQARUV TIZIMINI RIVOJLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBA VA MILLIY YONDASHUVLAR.....	173
<i>Akbarov Jasur Ikromjon o'g'li</i>	
СТАТИСТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ДИНАМИКИ И СЕЗОННОСТИ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	179
<i>Салиходжаева Умида Абдуакбар кизи</i>	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI TALABNI PROGNOZLASHNING CHAKANA MARKETING INNOVATSIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDAGI ROLI.....	186
<i>Ostonaqulova Gulsaraxon Muhammadyoqub qizi</i>	
TEMIR YO'L YO'LOVCHI TASHISH KORXONALARI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH MODELLARI	200
<i>Eshboyev Ulug'bek Farxodovich</i>	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY HISOBOT VA AUDIT METOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	205
<i>Zufarova Zilola Raxim qizi</i>	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN RISKLARNI BOSHQARISH MEXANIZMIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLARNING EKONOMETRIK TAHLILLARI	216
<i>Rahmonqulov Temirbek Eshmamatovich</i>	
MULKIY SOLIQLARNING MAHALLIY BUDJET DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDAGI TA'SIRINI BAHOLASH.....	222
<i>Aliyarov Olim Abdug'aparovich</i>	
AVTOMOBIL SANOATIDA MAHSULOT BILAN BOG'LIQ XIZMATLAR TASNIFI.....	231
<i>Saidov Dilshodbek Razzakovich</i>	
UY-JOY FONDINI SAMARALI TASHKIL QILISH VA TAKOMILLASHTIRISHNING XORIJIY TAJRIBALARI.....	236
<i>Otajonov Tohirjon Xo'janazar o'g'li</i>	
TURIZMNI IQTISODIYOTDA TO'G'RIDAN TO'G'RI TA'SIRINI STATISTIK TADQIQOTI.....	241
<i>Jumanova Zilola Tuychiyevna</i>	
RIVOJLANGAN DAVLATLAR BANK EKOTIZIMLARI VA O'ZBEKISTON BANK EKOTIZIMLARINING RIVOJLANISHI VA QIYOSIY TAHLILI	248
<i>X.R. Aliyev</i>	
O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM TIZIMI UCHUN DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA BOSHQARUV METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	254
<i>Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li</i>	
OROL BO'YI MINTAQASIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI INNOVATSION BOSHQARISHNING TASHKILY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	259
<i>Umarova Xusnora Dilmurod qizi</i>	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ISHCHI KUCHIDAN SAMARALI FOYDALANISH ISTIQBOLLARI	264
<i>Xolmurotov Salimbek Eshbekovich</i>	

INNOVATSION KLASTERLARNI TASHKIL ETISH VA RIVOJLANTIRISHNING MOLIYAVIY MEXANIZMI.....	269
Quliyev Begimqul Melikovich	
ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ.....	276
Ахмедов Самандар Сайфуллоевич	
АГРОЭКОТУРИЗМ КАК НАПРАВЛЕНИЕ ДИВЕРСИФИКАЦИИ ЭКОНОМИКИ СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ УЗБЕКИСТАНА.....	281
Хайдаров Ойбек Зоирович	
THE IMPACT OF DIGITALIZATION ON SERVICE QUALITY AND CUSTOMER SATISFACTION IN THE HOUSEHOLD SERVICE SECTOR: EMPIRICAL EVIDENCE FROM SAMARKAND REGION	287
Pardayev Sherzod Xolmurodovich, Yuldosheva Zulfizar Sayfullayevna	
DEVELOPMENT OF INTERACTIVE MODELING METHODS FOR THE SYNTHESIS OF INTELLIGENT CONTROL SYSTEMS FOR TECHNICAL OBJECTS IN THE DIGITAL ECONOMY.....	293
Mamutova Aygul Kalmurzaevna	
TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA RISKLARNI BOSHQARISH MASALALARI.....	298
Abdurazakova Nasiba Sultanovna	
YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGI TRANSFORMATSIYASI VA UNING MOLIYAVIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI.....	303
Tashmuxe'dova Yayra Atxamovna	
ZAMONAVIY AXBOROT TIZIMLARI ORQALI SOLIQ QARZDORLIGINI UNDIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA TAHLIL	308
Maxmadustov Jalol Maxmadustovich	
TA'LIM MIGRATSIYASI VA INTEGRATSIYA KO'RSATKICHLARINI STATISTIK TAHLILI: YEVROPA ITTIFOQI (SIRIUS) TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI.....	314
Abdullayeva Gulhayot Shuhratovna	
HUDUDIY SANOAT KORXONALARI FAOLIYATINI KO'P OMILLI STATISTIK TAHLIL ETISHDAGI ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA ULARDAN FOYDALANISH YO'LLARI	319
Tag'oyev Feruz Yorqulovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ORQALI HUDUDIY INVESTITSIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH: QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA TAHLIL VA TAVSIYALAR.....	326
Egamberdiev Abbosxon Sherali o'g'li	
KICHIK BIZNESDA INNOVATSION FAOLIYATNI TASHKIL ETISH VA RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	331
Nurullayev Baxrom Botirovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASIDAN FOYDALANISH.....	337
Ne'matova Mavsuma	
ZAMONAVIY IQTISODIYOTDA ISLOMIY MOLIYA VA NOBANK KREDIT TASHKILOTLARIDA STRATEGIK BOSHQARUVNING NAZARIY ASOSLARI	341
Galatov Abbas Alibekovich, Xalilov Nurullo Xamidillayevich	
IQTISODIY FAOLLIKNI OSHIRISHGA QARATILGAN DAVLAT FISKAL SIYOSATI HOLATI TAHLILI.....	346
Xudayberginova Nigora Turgunbayevna	
MEHNATGA HAQ TO'LASHNING MOHIYATI VA ULARNI HISOBGA OLISHNING ASOSIY VAZIFALARI	356
Anvar Raximov Maxmarasulovich	
"CRADLE TO CRADLE" VA "CRADLE TO GRAVE" KONSEPSIYALARINING UMUMIY VA XUSUSIY JIHATLARI	360
Sodikov Zokir Rustamovich	
MINTAQADA PARRANDACHILIK SANOATINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI	366
Qarshiyev Obidjon Egamberdiyevich	

AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYALARI VA MINTAQA IQTISODIYOTIGA TA'SIRI: KEYNESIAN YONDASHUV NUQTAI NAZARIDAN.....	370
Shermatov G'ofurjon G'ulamovich	
QURILISH KORXONALARIDA INQIROZGA QARSHI BOSHQARUVNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI (ROSSIYA TAJRIBASI)	377
O'rinboev Doniyorjon Baxtiyorjon o'g'li	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA YASHIL XIZMATLAR SEKTORINING TRANSFORMATSIYASI.....	385
Aliqulova Laylo Ziyadin qizi	
VIRTUAL TA'LIM MUHITI ORQALI TALABALARNING MULOQOT KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH OMILLARI.....	390
Bozorova Muazzam Hamid qizi, Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA TRANSPORT INFRATUZILMASINI TAKOMILLASHTIRISH KO'RSATKICHLARINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH VA PROGNOZLASHTIRISH	395
Qo'ziyoyev Umarbek Ulug'bekovich	
ОЦЕНКА СТОИМОСТИ И РИСКОВ ПРЯМЫХ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ (FDI)	400
Бахтиярова Дильноза Мадминджановна	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA MONOPOLIYAGA QARSHI NAZORATNING AHAMIYATI.....	407
Bekbutayev Nodirjon Fayzullayevich	
O'ZBEKISTONDA INTEGRATSIYALASHGAN YASHIL MOLIYALASHTIRISH ARHITEKTURASI: KONSEPTUAL MODEL VA AMALIY TAKLIFLAR.....	412
Qulliyev Ulug'bek Mirzayevich	
BANK TIZIMI FAOLIYATI MISOLIDA MOLIYAVIY ISLOHOTLAR SHAROITIDA KORXONALAR LIKVIDLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	419
Iminova Nurjahan Qodirjon qizi, Karimov Sardorbek Shuxratjon o'g'li	
BOJXONA HUDUDIDA QAYTA ISHLASH BOJXONA REJIMINING SANOAT RIVOJI VA EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHDAGI O'RNI	423
Baxtiyor Abduganiyev, Nodira Saidbaxromova	
СТРАТЕГИЧЕСКАЯ РОЛЬ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В СТАНОВЛЕНИИ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ И ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	427
Li Kristina Alekseyevna, Элназарова Шарифа Исроиловна, Эшпулатов Достонбек Боходир огли	
TOVAR-XOMASHYO BIRJASIDA SAVDO TURLARINING SHAKLLANISHI VA ULARNING BOZOR SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	432
Xudayberdiyev Kamoliddin Ustemirovich	
THE ROLE OF CORPORATE STRUCTURES IN THE DEVELOPMENT OF GLOBAL FINANCIAL RELATIONS.....	438
Kurbaniyazov Shakhzodbek Karimovich	
BANKLARNI MODERNIZATSIYA VA TRANSFORMATSIYA QILISH JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASH SAMARADORLIGINI TA'MINLASH VA UNI OSHIRISHNING ASOSIY YO'LLARI	442
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
KICHIK BIZNESDA RAQAMLI MARKETING: O'ZBEKISTON SHAROITIDA SAMARADORLIK VA INTEGRATSIYA MODELLARI	446
Kamilov Farxod Shamilevich	
TASHQI SAVDODA EKSPORTNING MAKROIQTISODIY AHAMIYATI	453
Abdivaliyev Shahzodbek Xayrullayevich, Mutalov Sultonbek Abduraim o'g'li, Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Ubaydullayeva Gulchexra Erkabayevna, Aipova Iroda Ikramovna	
РАЗВИТИЕ АСПЕКТОВ МАРКЕТИНГА В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ СПОРТИВНЫХ ОРГАНИЗАЦИИ.....	459
Юсупов Махаматамин, Закирова Умида Махаматаминовна	
LIZING OLUVCHI KORXONALARDA BUXGALTERIYA HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA YURITILISHI	462
Sadritdinov Baxodir	

YASHIL IQTISODIYOT VA KICHIK BIZNES RIVOJLANISHINING NAZARIY-KONSEPTUAL ASOSLARI	467
Isroilov Dilshodbek Rustamovich	
TEXNOLOGIK RESURSLARNI BOSHQARISHDA STRATEGIYALARDAN FOYDALANISH	474
Kazakov Olim Sabirovich	
OLIY TA'LIM EKSPORT XIZMATLARINING IQTISODIY AHAMIYATI HAMDA ZARURLIGI.....	479
Abdusattarova Dildora Bohodirovna	
SANOAT KORXONASIDA INNOVATSION JARAYONLAR SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISHNING METODIK YONDASHUVLARI.....	485
Kurbanova Shaxnoza Yuldashbayevna	
ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	491
Kafiyev Xojjakbar Xosilbek o'g'li	
BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL QILISH YO'NALISHLARI.....	496
Xolmatov Otabek Oybek o'g'li	
INSON KAPITALIGA INVESTITSİYALAR.....	499
Sheraliyeva Saida Azatovna	
TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH VA IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA KLASTER USULLARINI QO'LLASH.....	504
Mizrob Maxmudovich Tashov	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ СТОИМОСТИ КОМПАНИИ В ПРОЦЕССАХ СЛИЯНИЙ И ПОГЛОЩЕНИЙ.....	514
Ли Илларион Георгиевич	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ВИДОВ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ТУРИЗМА УЗБЕКИСТАНА.....	519
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
УСТОЙЧИВОЕ И ЦИФРОВОЕ РАЗВИТИЕ РЕГИОНАЛЬНОГО ТУРИЗМА: ЭВОЛЮЦИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВАНИЯ	525
Усманова Азиза Баходировна	
О'ZBEKISTONDA TURIZMNI INNOVATSION ASOSDA RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ZARURIYATI.....	529
Temurbek Olimovich Mamayunusov	
КОМПЛЕКСНОЕ УЧЁТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ ПРОЦЕССОВ УПРАВЛЕНИЯ ДЕНЕЖНЫМИ ПОТОКАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	536
Эркинбаев Якуббой Хушнуд угли	
ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARINING DAVLAT QARZ BARQARORLIGINI TA'MINLASH VA QARZ SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH INSTITUTSIONAL VA AMALIY QO'LLANISH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH	541
Raxmatov Hamid Hasan o'g'li, Akramov Azizjon Kabirovich	
О'ZBEKISTON SUG'URTA SEKTORIDA INSTITUTSIONAL VA INVESTITSION OMILLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIKKA QO'SHMA TA'SIRI.....	549
Fayziyev Oybek Raximovich	
INSTITUTIONALIZATION OF PUBLIC ADMINISTRATION EFFECTIVENESS: A COMPARATIVE ANALYSIS OF OECD COUNTRIES' EXPERIENCE IN GOVERNANCE FOR PUBLIC ADMINISTRATION REFORM.....	556
Sarvar Saidov Khairulloyevich	
О'ZBEKISTONDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	562
Zaynutdinova Umida Djalalovna, Miraxmedova Maftuna Ibragimovna	
SAMARQAND VILOYATIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA INSON KAPITALINING ROLI.....	568
Gulnora Mardievna Shadieva, Avazova Charos	
ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ ДОХОДОВ РАБОТНИКОВ ВУЗОВ В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ СФЕРЫ УСЛУГ	572
Шадиева Гулнора Мардиевна, Рустамова Фируза	

KICHIK BIZNES KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH.....	578
Eminchayev Baxodir Sadikovich	
MINTAQA IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA BARQAROR RIVOJLANISH OMILLARINING NAZARIY TAHLILI.....	583
Tuyev Abdurahmon Yusubovich	
AKTIVLAR SIFATIGA TA'SIR ETUVCHI MAKROIQTISODIY VA INSTITUTSIONAL OMILLARNING TAHLILI.....	587
Rasulov Muhammad Bobur Fazliddin o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING MUAMMOLI KREDITLARI (NPL) KO'RSATKICHI ORQALI BANK TIZIMI BARQARORLIGINI BAHOLASH.....	594
Xanmuratov Roushenbek Xalmuxammetovich, Vaxabov A.V.	
AKSIYADORLAR BILAN MANFAATLI MUNOSABATLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHDA AKSIYADORLAR VA ULARNING HUQUQLARINI TA'MINLASH.....	600
Raimov Farrux Avazjon o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНВЕСТИЦИЙ В РАЗВИТИЕ ЭКОНОМИКИ СТРАНЫ В ТУРИСТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ.....	605
Мирпулатова Луиза Мансуровна, Абдумажидов Шахзод Шерзод угли	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNING YAIMDAGI ULUSHI VA UNING IQTISODIY BARQARORLIKKA TA'SIRI.....	610
Bo'stonova Nilufar Abdusmatovna	
MAISHIY XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION KLASTER MODELINI JORIY ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI.....	615
Normurodova Zebo Eshmaxmatovna	
SURXONDARYO VILOYATI ISHLAB CHIQRISH SANOAT KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGI KO'RSATKICHLARINING STATISTIK TADQIQOTI.....	619
Buriyev Ubaydulla Bozor o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI VA ULARNI YECHIMLAR.....	623
Normurzayev Umid Xolmurzayevich	
YASHIL IQTISODIYOT RIVOJLANISHINING ASOSIY OMILLARI VA ULARNI BOSHQARISH MASALALARI.....	630
Yuldasheva Nazokat Muzaffar qizi	
AXBOROT MAHSULOTLARI BIZNESINING BARQAROR RIVOJLANISH MEXANIZMI: MONITORING VA BAHOLASH TIZIMI.....	635
Abdullayev Abdulla Fayzulla o'g'li	
O'ZBEKISTONDA BANK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH TENDENSIYALARI VA MUAMMOLARI.....	640
Raxmanova Iroda Xasilovna	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYA QILISH VA RAQAMLASHTIRISH: MUAMMOLAR VA STRATEGIK YO'NALISHLAR.....	645
Turgunov Abror Kadirovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT DAVRIDA BANK XIZMATLARI VA MOLIYAVIY TEXNOLOGIYALARNING TARAQQIYOTI.....	650
Muminova Marguba Mamirkulovna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	655
Ulashev Xubbim Askarovich	
KADRLAR SIYOSATI VA DAVLAT XIZMATI SAMARADORLIGINI BAHOLASH HAMDA RIVOJLANTIRISHNING MILLIY MODELINI YARATISH.....	659
Turayev Laziz Shokirovich	
BALIQ YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMRADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING O'RNI VA AHAMIYATI.....	664
Bo'ltakov Sardor Oqbo'ta o'g'li	

QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INI UNDIRISH JARAYONIDA SOLIQ TAFOVUTINI (VAT GAP) ANIQLASH VA BAHOLASH USULLARI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON SHAROITIDA ADAPTIV YONDASHUV.....	670
Urazmatov Jonibek Musurmanovich	
HUDUDLAR SOLIQ SALOHİYATI: OMILLAR VA NATIJA.....	675
Baxtiyorov Umid Kaxramon o'g'li	
AN'ANAVIY HUNARMANDCHILIKNI RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI INNOVATSION TRANSFORMATSIYA QILISH MEXANIZMLARI.....	680
Ermotov A.I.	
TA'MINOT ZANJIRINI BOSHQARISHDA SUPPLY CHAIN CONTROL TOWER KONSEPSIYASIDAN FOYDALANISH AFZALLIKLARI.....	686
Yuldashev Abduxakim Abdulkarimovich	
KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA AXBOROT RESURLARINING BOSHQARUV MODELİ VA UNING IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	691
Yo'ldoshev Nodirbek Ne'matjon o'g'li	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATIGA MENTORLIK TIZIMINI TATBIQ QILISHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	696
Xurshida Maxmadaminova	
QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INING HISOB-KITOB VA UNDIRISH TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	706
Jumanazarov Alisher Toshtemir o'g'li	
ПРАКТИКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ КЛЮЧЕВЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫМИ ФИНАНСАМИ УЗБЕКИСТАНА.....	715
Наимов Шохрух Шарофиддинович	
KORPORATIV DIVIDEND SIYOSATINING YANGI JIHATLARINI O'RGANISH: RIVOJLANAYOTGAN MAMLUKAT MISOLIDA.....	723
Eshev Furqat A'zamovich	
RAQAMLI PLATFORMALAR ASOSIDA "AQLLI SHAHAR" BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH: INSONGA YO'NALTIRILGAN YONDASHUV.....	730
Raximova Madina Shuxrat qizi	
HUDUDIY IQTISODIY TIZIMLARNI BOSHQARISHNING TASHKILY TUZILMALARI.....	737
Umarov Oqil Omiljonovich	
MAMLUKATIMIZ TIJORAT BANKLARINING FOND BOZORIDAGI INVESTITSION FAOLLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	742
Yuldashev Fozil Turapovich	
MAKROIQTISODIY MUVOZANATNI MODELLASHTIRISHDA MATEMATIK USULLARNING TATBIQI VA PROGNOZLASHTIRISH SAMARADORLIGI.....	749
Abdiraimov Abbos Xolmurodovich	
ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ ТОРГОВЫХ ОТНОШЕНИЙ МЕЖДУ УЗБЕКИСТАНОМ И ГОСУДАРСТВАМИ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ.....	756
Мирзамухамедова Шахзода Акмалжон кизи	
O'ZBEKISTONDA IQTISODIY TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA STRATEGIK MENEJMENTNI RIVOJLANTIRISH.....	762
Ismadiyrov Alisher Abduraxmon o'g'li	
СПОСОБЫ ВЫРАЖЕНИЯ СОСТОЯНИЙ ЧЕЛОВЕКА ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИМИ ОБОРОТАМИ РУССКОГО ЯЗЫКА.....	766
Жумаев Шавкат ХХХ	
SUV XO'JALIGI SOHASIDA DASTURIY BUDJETLASHTIRISH BO'YICHA XORIJIY MAMLUKATLAR TAJRIBASI.....	769
Dilshod Pulatov, Dildora Mirzaeva	
МЕТОДЫ СБОРА И АНАЛИЗА ДАННЫХ ДЛЯ ОЦЕНКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ ЦИФРОВЫХ ИНВЕСТИЦИЙ.....	776
Каракулов Фарход Зайпудинович	

НЕФОРМАЛЬНАЯ ЗАНЯТОСТЬ И ТЕНЕВАЯ СТОРОНА ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН: АНАЛИЗ СТРУКТУРНЫХ ВЫЗОВОВ И ГОСУДАРСТВЕННЫХ МЕР ПО ЛЕГАЛИЗАЦИИ.....	782
Салахутдинова Юлдуз Голибовна	
OLIY TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYALASHTIRISH MODELLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI.....	787
Xalikov Akmal Xolboyevich	
TIJORAT BANKLARDA MOLIYAVIY XIZMATLARNI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ISTIQBOLLARI	793
Roziqov Behzod Bahrom o'g'li	
RAQOBATBARDOSH MUHITDA INNOVATSION MENEDJMENTNI JORIY ETISH MEXANIZMLARI.....	799
Siddikov Askar Axrorovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYASINI BAHOLASHNING MEZON VA USULLARI	803
Isakova Naima Ikromjonovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT BUDJETI DAROMADLARINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	809
Abdullayeva Iroda Shuxrat qizi	
MULTIMODAL TRANSPORT OQIMLARI SHAROITIDA LOGISTIKA XABLAR JOYLASHUVINI TANLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	813
Umirzaqov Davlatjon Dolimjon o'g'li, Axmedova Muslima Djalolovna	
SUG'URTA ZAXIRALARINI MOLIYAVIY HOLAT TO'G'RISIDAGI HISOBOTDA AKS ETTIRISH TARTIBINI TAKOMILLASHTIRISH	818
Kodirkulov Oybek Turdiboyevich	
MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI BOSHQARISHNING XORIJIY TAJRIBALARI	826
Nazarov Nazirjon Narzilloevich	
BUDJET TASHKILOTLARIDA MOLIYAVIY HISOBOTLARNI TUZISH VA ULARNI TAHLIL QILISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	830
Norqulova Qutlug'nigor Oloviddinova	
XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASIDA BOJ-TARIF SIYOSATINI METODOLOGIK TAKOMILLASHTIRISH MODELLARI	837
Pardayev Ilhomjon G'ulom o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI (XORIJIY TAJRIBA ASOSIDA)	844
Bekmetov Xursandbek Ilxamovich	
SOTISH KANALLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA MARKETING TADQIQOTLARIDAN FOYDALANISH.....	850
Abduxalilova Laylo Tohtasinovna	
MINTAQ IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA XIZMATLAR SOHASINING O'RNI VA OBYEKTIV ZARURIYATI.....	857
Achilova Firuza Kurbanovna	
TIJORAT BANKLARINING RESURS BAZASINI MUSTAHKAMLASH VA INVESTITSION KREDITLASH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH TAHLILI	862
Faxriddinov Temur Faxriddin o'g'li	
XIZMATLAR SOHASIDA MIJOZLAR BILAN O'ZARO MUNOSABATLARNI RIVOJLANTIRISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA BAHOLASH MEZONLARI	867
Ismailova Ma'mura Eldorovna	
O'ZBEKISTONDA YASHIL TADBIRKORLIKNI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI VA MANBALARI	874
Rustamova Dilsabaxon Djurayevna, Baratov Maxsudali Nazaraliyevich	
KORXONA FAOLIYATIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH.....	881
Xashimova Dilyora Paxritdinovna	
TURIZM SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI (DXSH) LOYIHALARINI BOSHQARISHDA ESG VA BMTNING BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARI (UNSDG) KONSEPSIYALARINING O'ZARO BOG'LIQLIGI	888
Masharipov Ravshan Rajabboyevich	

IQTISODIY, MOLIYAVIY, INVESTITSIYA VA SOLIQ SALOHİYATINING O'ZARO BOG'LIQLIGINING NAZARIY XUSUSIYATLARI.....	893
Jurayev Xusan Atamuratovich	
TIJORAT BANKLARIDA MOLIYAVIY RISKLAR BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH STRATEGIYALARI.....	900
Kadirov Abdumalik Matkarimovich, Abduqodirova Shahzoda Ilhomidin qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTINI IQTISODIY-EKOLOGIK JIHATDAN RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	904
Xoliyorova Shoxista Qahramon qizi, Barnoqulova Marjona Otabek qizi	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY AKTIVLAR PORTFELLARINI RISK-DAROMAD DILEMMASI ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH (G. MARKOVIS VA J. TOBINNING PORTFEL NAZARIYASI ASOSIDA)	909
Kurbonov Xayrilla	
MAMLAKATIMIZNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA ERISHISHDA SUN'IY INTELLEKT TIZIMLARINI QO'LLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH	915
Mirzayev Rustam Ro'ziyevich	
РЫНОЧНЫЙ СПРОС И РАВНОВЕСИЕ	921
Камилова Наргиза Абдукаяхоровна, Ашуrow Сардоржон Зафаржонович	
XORIJIIY DAVLATLARDA AUDITORLIK FAOLIYATINING O'RNI VA UNI RIVOJLANTIRISH TENDENSIYASI.....	925
Akromov Shohrux Shuhrat o'g'li	
MARKETING-INTERNET XIZMATLARIDAN FOYDALANGAN HOLDA SAVDO KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH.....	929
Ismoilov Lazizbek Rasuljon o'g'li	
KORXONADA INNOVATSION BOSHQARUV MEXANIZMLARINING MAVJUD MODELLARINING RETROSPEKTIVASI.....	934
Toxirova Gullola Mirkamolovna	
SANOATNI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA TARMOQ KORXONALARI FAOLIYATIGA ESG TAMOYILLARINI JORIY ETISHNING ROLI.....	940
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
TIBBIY XIZMATLARNI MOLIYALASHTIRISH VA SAMARADORLIGINI BAHOLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	946
Isroilov Bohodir Ibragimovich, Muhammadiev Ramz Zoirjon o'g'li	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINI DIVERSIFIKATSIYALASHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING ROLI	952
O'ktamova Nozima Narzulla qizi	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УЧЕТА ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ.....	957
Жураховов Шержахон Зафаржонович	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOT KO'LAMI, RIVOJLANISHINING TARIXIY EVOLYUTSIYASI VA HOZIRGI HOLATI TAHLILI	962
Raxmonov Azizjon Sadullayevich	
SOLIQQA TORTILADIGAN KO'CHMAS MULKLARNI BAHOLASH TIZIMLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	970
Musalimov Shuxrat Isamuxamedovich	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYALASHNI TAKOMILLASHTIRISH BILAN BOG'LIQ BO'LGAN MUAMMOLAR.....	974
Yuldashev Iskandar Abdurashidovich	
BARQAROR RIVOJLANISH KONSEPSIYASI VA UNING QURILISH SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK(DXSH)NI BOSHQARISHDAGI O'RNI	980
Rasulov Shuxrat G'ayratovich	
"YASHIL IQTISODIYOT", EKOLOGIK BARQARORLIK VA EKOLOGIK MADANIYAT	984
Ibragimova Saodat Abdumo'minovna	

EKOLOGIK TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASINING INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARI	990
<i>Mirzayeva Nilufar Sabirjanovna</i>	
IQTISODIY RIVOJLANISHDA INNOVATSIYALARNING NAZARIY ASOSLARI VA AHAMIYATI.....	995
<i>Davlatova Ozoda Olmos qizi</i>	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA KORPORATIV BOSHQARUVNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH: RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'YI INTELLEKTNI JORIY ETISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	1001
<i>Suyunova Dilfuza Dilmurod qizi</i>	
BOZORNI SEGMENTATSİYALASHDA MARKETING TADQIQOTLARINING ROLI	1006
<i>Musayeva Shoira Azimovna, Usmonova Dilfuza Ilxomovna</i>	
O'ZBEKISTONNING "YASHIL IQTISODIYOT"GA O'TISH STRATEGIYASI.....	1010
<i>Sharifboyev Bunyod Azamat o'g'li, Abduraxmanova Gulnora Qalandarovna</i>	
TIJORAT BANKLARI BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA KAPITALNING ROLI	1016
<i>Mirzaraximova Nurhayot Baxrom qizi</i>	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ВУЗОВ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН В УСЛОВИЯХ РЕФОРМИРОВАНИЯ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ И РЫНОЧНОЙ КОНКУРЕНЦИИ	1020
<i>Ходжаева Наргизахон Анатолиевна</i>	
FUNDRAISING AS A STRATEGIC TOOL IN MUSEUM MANAGEMENT	1028
<i>Aziza Ibroximova</i>	
KORXONALARDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLİYALASHTIRISHDA SOLIQ IMTIYOZLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI.....	1035
<i>Boboraxmatova Shohsanam Ibodullo qizi</i>	
MOLIYAVIY HISOBOT TIZIMINI XALQARO STANDARTLARGA O'TKAZISHNING O'ZBEKISTONDAGI DINAMIKASI VA NATIJALARI (OLMALIQ KMK MISOLIDA)	1043
<i>A.J.Tuychiyev, M.V Abdunabiyeva</i>	
TARMOQLANGAN AVTOMOBIL YO'LLARI QURISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH: FARG'ONA VODIYSI (FARG'ONA VILOYATI VA QO'QON HUDUDI) MISOLIDA RAQAMLI LOYIHALASH, OPTIMALLASHTIRISH VA INTELLEKTUAL BOSHQARUV	1051
<i>Yakubov Maqsadxon Sultaniyazovich, Norinov Muhammadyunus Usibjonovich, Zikrayev Akmaljon Alimovich</i>	
O'ZBEKISTONDA KORPORATIV INNOVATSIYA TIZIMINI ISH SAMARADORLIGINI BAHOLOVCHI (KPI) AXBOROT TIZIMINI ISHLAB CHIQUISH VA TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI.....	1057
<i>Rafikova Kamila Baxtiyorovna</i>	
RAQAMLI BANK XIZMATLARINING MOLİYAVIY BOZOR RIVOJIGA TA'SIRI	1063
<i>Abdulazizov Javohir Abduvali o'g'li</i>	
OILAVIY TADBIRKORLIKNI TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN MOLİYALASHTIRISHNING XORIJ TAJRIBASI	1070
<i>Davlyatov Qahramon Abdumavlyanovich</i>	
AMORTIZATSİYALANADIGAN AKTIVLAR HISOBINING ME'YORIY-HUQUQIY ASOSLARI.....	1077
<i>Aminboyev Jaloliddin Otabek o'g'li</i>	
BANKLARDA RISK MADANIYATINI SHAKLLANTIRISH VA RIVOJLANTIRISH.....	1083
<i>Karimov Shohruh Boydulla o'g'li</i>	
DIGITALIZATION, RESEARCH CAPACITY AND HIGHER EDUCATION DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN: AN ARDL-ECM ANALYSIS (2000-2024).....	1087
<i>Ismailova Nilufar</i>	
TURIZMDA TALAB VA TAKLIFNI BAHOLASH USULLARINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	1094
<i>Suyunov Alijon Jumaboy o'g'li</i>	
ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ УПРАВЛЕНИЯ ДОХОДАМИ И РАСХОДАМИ НА ФИНАНСОВУЮ УСТОЙЧИВОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ	1099
<i>Аймухаммедова Амина Какажановна</i>	
"O'ZMILLIYBANK" AJDA MIJOZLARNING KREDITGA LAYOQATLILIGI DARAJASI HOLATI TAHLILI	1105
<i>Jumaniyazov Quvanchbek Amatjonovich</i>	

SANOAT KORXONALARINI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH HAMDA ISHLAB CHIQRARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	1110
Qodirov Bekzod Xomidjonovich	
FARMATSEVTIKA SANOATINING ASOSIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI IQTISODIY-STATISTIK USULLARI ORQALI TAHLILI	1115
O'taganova Umida Egamberdi qizi	
MAMLAKATIMIZDA XOTIN – QIZLAR O'RTASIDA MAHALLIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH MASALALARI	1123
Rafiyeva Madina Xusinovna	
YASHIL IQTISODIYOTDA DEPOZIT TIZIMINI SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA BOSHQARISH	1128
Norqobilova Feruza Abduhomidovna, Odilov Jahongir Nozimjonovich	
OPTIMIZING HUMAN CAPITAL: THE IMPACT OF SCHOOL MANAGEMENT ON ORGANIZATIONAL CULTURE IN VOCATIONAL EDUCATION.....	1132
Karimova Dilfuza Xatamjonovna	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INVESTITSİYALARNING INNOVATSION MAZMUNI RIVOJLANISHINING DOLZARB YO'NALISHLARI	1138
Batirova Raxima Abdujabbarovna, Raximjonov Ulug'bek Boxodir o'g'li	
IQTISODIY TIZIMLARNI MAKRO VA MIKROIQTISODIY DARAJADA PROGNOZLASH: KONSEPTUAL YONDASHUVLAR VA MODELASHTIRISH USULLARI	1142
Alimov Fazliddin Xalimovich	
ISLOMIY MOLIYA INSTITUTLARIDA FOIZSIZ MOLIYALASHTIRISH TAMOYILLARINING IQTISODIY MOHIYATI.....	1147
Pulatova Adolat Djaxangirshyevna	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA INNOVASION FAOLIYATNI SAMARALI BOSHQARISH JARAYONLARI	1152
Fayzieva Dilafuz Shuhratovna	
MARKAZIY BANK RAQAMLI VALYUTASI (CENTRAL BANK DIGITAL CURRENCY): NAZARIY ASOSLAR VA XALQARO TA'RIFLARNING QIYOSIY TAHLILI	1156
Tashqo'ziyev Suxrob Abdurazzak o'g'li	
KORXONALARNI MOLIYAVIY INQIROZGA OLIB KELUVCHI SABABLAR VA ULARNI OLDINI OLISH YO'LLARI.....	1161
Bobomirzayev Isroil	
ИНКЛЮЗИВНЫЙ РОСТ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН: ПРОБЛЕМЫ, УСЛОВИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ РЕАЛИЗАЦИИ.....	1165
Аскарова Мавлуда Турабовна	
XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB QILISHDA MOLIYAVIY BOZOR MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	1171
Ibragimov G'anijon G'ayratovich	
BANK TIZIMIDA OPERATSION RISKLARNI BAHOLASH VA MONITORING MEKANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH.....	1176
Muxitdinova Difuza Farxodovna	
KO'P DARAJALI YONDASHUVNING MIKRO, MEZO VA MAKRO DARAJALARDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKLARINI ASOSLASH HAMDA MODEL ARXITEKTURASINI SHAKLLANTIRISHNING METODOLOGIK TAMOYILLARI	1183
Usmonov Maxsud Tulqin o'g'li, Qodirov Farrux Ergash o'g'li	
TIJORAT BANKLARI DAROMAD BAZASINING TARKIBI VA DINAMIKASI ("TURONBANK" ATB MISOLIDA)	1191
Togayev Salim Sobirovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA KAPITAL TUZILMASINI OPTIMALLASHTIRISH ORQALI KAPITAL BAHOSINI MINIMALLASHTIRISH MEKANIZMLARI	1196
Obidov Sanjar Omonxo'jayevich	
O'ZBEKISTON XIZMATLAR EKSPORTINING GEOGRAFIK TARKIBINI TAKOMILLASHTIRISH IMKONIYATLARI: GRAVITATSION MODEL ASOSIDA TAHLIL	1202
Qodirjonov Adhamjon	

BARQAROR IQTISODIY O‘SISHNI TA‘MINLASHDA TADBIRKORLIK INFRATUZILMASINING INSTITUTSIONAL OMILLARI.....	1212
Arifbayev Bobur Dilshodovich	
СТРАТЕГИЧЕСКАЯ ESG-ТРАНСФОРМАЦИЯ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ В СТРОИТЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ В РАМКАХ СТРАТЕГИИ «УЗБЕКИСТАН – 2030».....	1219
Аблаева Валентина Борисовна	
FINANCING A GREEN UNIVERSITY: MECHANISMS, MODELS, AND STRATEGIC DIRECTIONS FOR SUSTAINABLE CAMPUS DEVELOPMENT	1227
I. Imomov, F.Nishonov	
ПОНЯТИЕ И ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ СОЦИАЛЬНОГО МАРКЕТИНГА В УЗБЕКИСТАНЕ	1234
Шоев Алим Халмуратович	
ANALYZING UZBEKISTAN’S EU EXPORT TRENDS THROUGH THE GENERALIZED SYSTEM OF PREFERENCES PLUS (GSP+) SCHEME.....	1239
Aziz Zikriyoyev, Rajabova Malika Nuriddin qizi	
ANALYZING UZBEKISTAN’S EU EXPORT TRENDS THROUGH THE GENERALIZED SYSTEM OF PREFERENCES PLUS (GSP+) SCHEME.....	1239
Aziz Zikriyoyev, Rajabova Malika Nuriddin qizi	
O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA INVESTITSILAR HISOBIGA ASOSLANGAN XOLATDA MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI TASHKIL ETISH TARTIBI	1247
Xasanova Xusnoraxon Faxriddinovna	
HUDUDIY MOLIYAVIY BARQARORLIKNI TA‘MINLASHDA INVESTITSION FAOLLIKNING ROLI VA UNING RIVOJLANISH MEKANIZMLARI.....	1251
Ollanazarov Bekmurod Davlatmurotovich	
КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ К ИССЛЕДОВАНИЮ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ УНИВЕРСИТЕТОВ.....	1257
Менглиева Индира Баходировна	
ЦЕНООБРАЗОВАНИЕ НА ЭНЕРГЕТИЧЕСКОМ РЫНКЕ: ВЫЗОВЫ И ВОЗМОЖНОСТИ	1261
Умарбеков Бахром Ботирбекович	
O‘ZBEKISTON QAYTA SUG‘URTA TIZIMIDA “ALTERNATIVE RISK CAPITAL”NI JORIY ETISH: IQTISODIY MODEL, EMPIRIK TAHLIL VA ME‘YORIY TAKLIFLAR (JAHON TAJRIBASI MISOLIDA)	1270
Jorabaev Jasur Abduraxmanovich	
O‘ZBEKISTON QAYTA SUG‘URTA TIZIMIDA ALTERNATIVE RISK CAPITAL’NI JORIY ETISH: IQTISODIY MODEL, EMPIRIK TAHLIL VA ME‘YORIY TAKLIFLAR (JAHON TAJRIBASI MISOLIDA)	1276
Jo‘rabayev Jasur Abdurahmonovich	
IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA BOSHQARUV KADRLARINING LIDERLIK SALOHİYATINI BAHOLASH MASALALARI.....	1282
Rasulov Shohruxbek G‘ulomjon o‘g‘li, Ibragimov Isroil Usmonovich	
SURXONDARYO VILOYATIDA MEVA VA SABZAVOT ISHLAB CHIQRISH KO‘RSATKICHLARINING XO‘JALIKLAR TOIFALARI BO‘YICHA TAHLILI.....	1286
Majidova Dilnoza Bahromovna	
TURISTIK XIZMATLARNI RIVOJLANTIRISHDA SUN‘IY INTELLEKTNING (SI) TA‘SIRI.....	1290
Begimqulov Javohirbek Jo‘raqul o‘g‘li	
MINTAQADA SANOAT TARMOQLARI RIVOJLANISHIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMI VA ZARURLIGI.....	1300
Xodjaeva Feruza Komilovna	
TOSHKENT VILOYATI HUDUDLARINING IJTIMOY-IQTISODIY RIVOJLANISHIDAGI IQTISODIY FARQLAR TAHLILI.....	1305
Saidakbarov Saida‘zam Aziz o‘g‘li	
KORXONALARDA UMUM ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI HISOBI	1309
Yax‘yayeva Dilfuza Bagdatovna	
ONLAYN BRONLASH TIZIMLARI: TURLARI, XUSUSIYATLARI VA AJRALIB TURUVCHI BELGILARI	1314
S.S. Ismatillaeva	

BUDJET TIZIMI BUDJETLARI IJROSI USTIDAN MOLIVAVIY NAZORATNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	1320
Saidova Kamolat Farhodovna	
КРИМИНОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ФАКТОРОВ, ПОРОЖДАЮЩИХ ЖЕНСКУЮ ПРЕСТУПНОСТЬ: ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ	1326
Нуриллоева Заррина Зокиржоновна	
SAMARQAND VILOYATI MEHMONXONA XO'JALIGIDA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA TURISTLAR OQIMINI BOSHQARISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	1331
Amiriddinova Madinabonu Zayniddin qizi	
SOLIQ YUKINI HISOBLASH VA UNGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILINING METODOLOGIK JIHATLARI	1334
Abdullayev Abror Bozarboyevich	
ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТЬ ТРУДА В МАЛОМ БИЗНЕСЕ: ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ РЕЗЕРВЫ РОСТА И РОЛЬ ОБУЧЕНИЯ ПЕРСОНАЛА.....	1341
Аминжоновна Вазира Мамасидиковна	
DZYUDOCHILARDA USHLAB OLISH (KUMI-KATA) STRATEGIYASINING MUSOBAQA NATIJALARIGA TA'SIRI.....	1350
Shermatov Gulom Qaxxorovich	
G'AZNACHILIK TIZIMIDA RISKLARNI ANIQLASH VA NAZORAT TADBIRLARINI TAKOMILLASHTIRISH CHORALARI	1357
Xasanov Adiz Xusenovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOTNING HOZIRGI HOLATI HAMDA UNI QISQARTIRISHGA QARATILGAN IQTISODIY ISLOHOTLAR.....	1363
Beknazarov Behzod Baxtiyorovich	
IMPROVEMENT OF THE COMMERCIAL BANK PRIVATIZATION PROCESS IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN	1368
Djumaniyazov Islam Karimbayevich	
O'ZBEKISTON TO'QIMACHILIK SOHASI INVESTITSION VA EKSPORT SALOHİYATI TAHLILI	1374
Nurboyev Jaloliddin Mamadiyevich	
TIJORAT BANKLARIDA RISK-MENEJMENTI SAMARADORLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	1378
Madaminov Bekzod Allayarovich	
IQLIM O'ZGARISHLARI VA XAVF OMILLARI SHAROITIDA AGRAR BIZNESDA XARAJATLAR TAHLILI VA XATARLARNI BOSHQARISH.....	1383
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
TA'LIM TIZIMINING BOSHQARUVIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH VA YASHIL IQTISODIYOTNING O'RNI	1387
Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
ПОВЫШЕНИЕ ЭКСПОРТНОЙ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ НА ОСНОВЕ ЭФФЕКТИВНОЙ ЛОГИСТИКИ И УПРАВЛЕНИЯ ЦЕПОЧКАМИ ПОСТАВОК.....	1392
Каримова Хулкар Рахманали кизи, Махмутуллаева Севинч Хабибулла кизи	
TIJORAT BANKLARI KREDIT PORTFELI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA DIVERSIFIKATSIYALASHNING METODOLOGIK ASOSLARI	1399
Norova Nozima Nabiyevna	
GLOBALLASHUV SHAROITIDA O'ZBEKISTON KOMPANIYALARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING BOSHQARUV SAMARADORLIGIGA TA'SIRI.....	1406
Ahmedova Dilnoza Qalandar qizi	
MINTAQAVIY IQTISODIYOTNING EKOLOGIK MUVOZANATINI SAQLASH ORQALI BARQAROR RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI (NAVOIY VILOYATI TAJRIBASI)	1411
Barnoqulova Marjona Otabek qizi	
KORXONALARDA ESG (ENVIRONMENTAL, SOCIAL, GOVERNANCE) HISOBOTLARINING AUDITINI TASHKIL ETISH VA BAHOLASH MEKANIZMLARI.....	1417
Xolikov Ravshan Anvar o'g'li	

SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA QILISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	1420
Omonov Olim Murodullayevich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA INVESTITSIYA MUHITINI YAXSHILASH MEXANIZMLARI VA ULARNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI	1424
Sharifi Abdul Fatah	
TIJORAT BANKLARI AMALIYOTIDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLİYALASHTIRISH BILAN BOG'LIQ MUAMMOLAR	1430
Sadikov Q.M.	
TIJORAT BANKLARIDA TO'LOV AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH: MUAMMOLAR VA YECHIMLAR	1434
Kurbosheva Mohira Xafizovna	
MURAKKAB LOYIHALARDA RISKLARNI BAHOLASH VA BOSHQARISH	1439
Tursunmuratov Sherzod Turdimuratovich	
ЭФФЕКТИВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ ДЕБИТОРСКОЙ И КРЕДИТОРСКОЙ ЗАДОЛЖЕННОСТЬЮ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	1442
Камолова Феруза Кахрамоновна	
O'ZBEKISTON HUDUDIY RIVOJLANISH STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING METODOLOGIK YO'NALISHLARI	1448
Ma'murov Baxtiyor Xolmatjanovich	
O'ZBEKISTONDA INSON KAPITALINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY VA INSTITUTSIONAL ASOSLARI: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR	1456
Ismailova Gulruh Faxriddinovna	
СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К УПРАВЛЕНИЮ ПЕРСОНАЛОМ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ: ЦИФРОВИЗАЦИЯ, УПРАВЛЕНИЕ ТАЛАНТАМИ И МОТИВАЦИЯ	1462
Абилов Эльман Худаверди оглы	
O'ZBEKISTON BANKLARINING AML TIZIMLARIDA SUN'YI INTELLEKT: STRATEGIK ZARURAT VA JORIY ETISH YO'LLARI	1468
Rashidov Avazbek Raximovich	
GLOBALLASHUV SHAROITIDA O'ZBEKISTONDA TUG'ILISH KO'RSATKICHLARI STATISTIK TAHLILI	1475
Abduraxmanov Abduazim Djalaliddinovich	
BANK KREDITINING KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI RESURLAR BILAN TA'MINLASHDAGI MUAMMO VA YECHIMLAR.....	1483
Bo'tayev O'tkir Eshboevich	
TIJORAT BANKLARINI DAVLAT TASARRUFIDAN CHIQRISH VA XUSUSIYLASHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA UNI CHUQURLASHTIRISH YO'LLARI	1489
Salamov Islom Tashkazakovich	
FRANCHAYZING ASOSIDA FAOLIYAT YURITUVCHI KORXONALAR MAHSULOTLARINI XALQARO BOZORDA ILGARI SURISHDA MERCHANDAYZING DIZAYNI VA VIZUAL MARKETING YONDASHUVLARINING SAMARADORLIGINI BAHOLASH	1495
Xodjayev Anvar Rasulovich	
ISHLAB CHIQRADIGAN SANOAT RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASH	1501
Mallaboyev Anvarjon Sotvoldiyevich	
QISHLOQ XO'JALIGIGA MO'LJALLANGAN YERLARNI BOSHQA YER TOIFALARIGA O'TKAZISHNING AXAMIYATI.....	1510
Safayev Sanjarbek Zafarbek o'g'li	
BANK XIZMATLARI SIFATINI BAHOLASHNING KO'P OMILLI INDIKATORLARI TIZIMI.....	1516
Ibroximov Iloxomjon Shavkatjon o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SAMARADORLIGI OMILLARI TAHLILI	1522
Maxmudova Maftunaxon Shavkatjon qizi	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN XORIJIY KREDIT LINIYALARINI JALB ETISH VA ULARDAN FOYDALANISHNING AMALDAGI HOLATI	1529
Aytiboev Nodirbek Rashid o'g'li	

AUDITDA MUHIMLIK CHEGARASI KO'RSATKICHINI ANIQLASH MUAMMOLARI.....	1534
Pirnazarova Juldiz Djamiljan qizi	
РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ СФЕРЫ УСЛУГ В ЭКОНОМИКЕ СТРАН МИРА И УЗБЕКИСТАНА.....	1538
Камилова Наргиза Абдукажоровна	
MAHALLIY BUDJETLAR DAROMADLARINI MUSTAHKAMLASHDA MOLIYAVIY RESURSLARNI BOSHQARISH MEKANIZMLARI.....	1544
Imanova Umida Baxtiyorovna	
A COMPARATIVE ANALYSIS OF VOCATIONAL EDUCATION SYSTEMS IN SAUDI ARABIA AND UZBEKISTAN	1549
Abdulmajeed Nabeel Azouz	
YO'LOVCHI TASHISHDA KICHIK TADBIRKORLIK SHAKLLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH MODELLARI	1555
Aytieva Sevara Allaberdievna	
XIZMATLAR SEKTORIGA INVESTITSIYA JALB QILISHDA STRATEGIK TAMOYILLAR VA ULARNING IJTIMOIIY-IQTISODIY NATIJALARGA TA'SIR ETUVCHI OMILLARI.....	1561
Hazratqulov Shahboz Boboqul o'g'li, Nabiyev G'ulom Abdusalomovich	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA UNIVERSITETLARNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH STRATEGIYALARI.....	1566
Boboxo'jayev Asliddin Muzaffarovich	
"YASHIL IQTISODIYOT" GA O'TISH JARAYONINI MOLIYALASHTIRISH	1571
Hayitov Jamshid Xolboyevich	
O'ZBEKISTONDA SUG'URTA XIZMATLARINI DAVLAT TOMONIDAN TARTIBGA SOLISHNING ZARURLIGI VA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	1575
Umirov Abdusalom To'rayevich	
ASOSIY VOSITALAR HISOBINING ICHKI AUDITI.....	1583
Zaripova Sayohat Zafarovna	
SOLIQ MA'MURIYATCHILIDA TO'LOVLAR TIZIMINING MOHIYATI VA UNI TAKOMILLASHTIRISHNING OBYEKTIV ZARURATI	1587
Tangirqulov G'ulom Baxtiyorovich	
O'ZBEKISTON KORXONALARIDA MOLIYAVIY BARQARORLIKNING UMUMIY HOLATI VA DINAMIKASI	1592
Asomidinova Mohigulbonu Oybek qizi	
XALQ BANKIDA KICHIK BIZNES LOYIHALARINI KREDITLASH AMALIYOTI TAHLILI.....	1598
Norqobilova Nargiza Abdiquodirovna	
DAVLAT MOLIYAVIY NAZORATINI TAKOMILLASHTIRISH BO'YICHA AYRIM MASALALAR.....	1603
Abidov Mansur Ilhomjonovich	
BANK 4.0 SHAROITIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING BANK BOSHQARUVI SAMARADORLIGIGA TA'SIRI.....	1609
Boltayev Zokirjon Otanazarovich	
FMCG SEGMENTIDA DINAMIK NARX SHAKLLANTIRISHNING SHAKLLANISH XUSUSIYATLARI VA UNING ASOSIY OMILLARI	1612
Anvar Deberdiyev	
XORAZM VILOYATIDA XORIJIY INVESTITSIYALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI EKONOMETRIK BAHOLASHDA MARKETINGNING ROLI	1616
Otajanov Umid Abdullayevich, Isakova Naima Ikromjonovna	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING INVESTITSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHDAGI MAVJUD MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI.....	1625
Tilakov Navruz Maxmudovich	
IQTISODIYOT TARMOQLARINI QO'LLAB-QUVVATLASHDA FISKAL INSTRUMENTLARNING NAZARIY-IQTISODIY ASOSLARI	1633
Mardonov Kamoliddin Karamiddinovich	

UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING KO'RSATKICHLAR TIZIMI (KPI): SHAKLLANTIRILISHI VA MONITORING MEXANIZMI.....	1640
Qahharov Zuhridin Zafarbek o'g'li	
STRUCTURAL TRANSFORMATION AND PRUDENTIAL RESILIENCE OF THE BANKING SECTOR OF UZBEKISTAN	1646
Malikova Dilrabo Muminovna	
YOQILG'I-ENERGETIKA KORXONALARIDA ENERGIYA TEJAMKOR TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHGA QARATILGAN INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI.....	1653
Shukurillaev Jahongir Botir o'g'li	

YOQILG'I-ENERGETIKA KORXONALARIDA ENERGIYA TEJAMKOR TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHGA QARATILGAN INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH MEKANIZMLARI

Shukurillaev Jahongir Botir o'g'li

Toshkent kimyo-texnologiya instituti mustaqil izlanuvchisi

ORCID: 0009-0008-5362-873

Annotatsiya. Ushbu maqolada yoqilg'i-energetika korxonalarida energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etishga qaratilgan investitsiya loyihalarini moliyalashtirish mexanizmlarini takomillashtirish masalalari tadqiq etiladi. Energiya resurslariga talab ortib borayotgan sharoitda korxonalar faqat yangi quvvatlar yaratish hisobidan emas, balki mavjud ishlab chiqarish, uzatish va taqsimlash infratuzilmasida yo'qotishlarni kamaytirish orqali ham investitsion samaraga erishishi mumkin. Maqolada energiya auditi, investitsiya pasporti, tejalgan energiya qiymati, hayotiy sikl xarajatlari, o'zini o'zi qoplash muddati, monitoring va verifikatsiya ko'rsatkichlari asosida moliyalashtirish qarorlarini shakllantirish yondashuvi taklif etiladi. Taklif etilgan model energiya tejamkor investitsiya loyihalarida mablag' ajratish jarayonini texnik natijalar, moliyaviy qaytim va operatsion tejamkorlik bilan bog'lashga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: yoqilg'i-energetika korxonalari, energiya tejamkorlik, investitsiya loyihasi, moliyalashtirish mexanizmi, energiya auditi, tejalgan energiya, hayotiy sikl xarajatlari, monitoring, modernizatsiya.

Аннотация. В данной статье исследуются вопросы совершенствования механизмов финансирования инвестиционных проектов, направленных на внедрение энергосберегающих технологий на предприятиях топливно-энергетического комплекса. В условиях растущего спроса на энергетические ресурсы предприятия могут достигать инвестиционного эффекта не только за счёт создания новых мощностей, но и посредством снижения потерь в существующей инфраструктуре производства, передачи и распределения энергии. В статье предлагается подход к формированию решений о финансировании на основе энергетического аудита, инвестиционного паспорта, стоимости сэкономленной энергии, затрат жизненного цикла, срока окупаемости, а также показателей мониторинга и верификации. Предлагаемая модель позволяет увязать процесс финансирования энергосберегающих инвестиционных проектов с техническими результатами, финансовой отдачей и операционной эффективностью.

Ключевые слова: предприятия топливно-энергетического комплекса, энергосбережение, инвестиционный проект, механизм финансирования, энергетический аудит, сэкономленная энергия, затраты жизненного цикла, мониторинг, модернизация.

Abstract. This article examines the issues of improving financing mechanisms for investment projects aimed at implementing energy-efficient technologies in fuel and energy enterprises. In the context of growing demand for energy resources, enterprises can achieve investment efficiency not only through the creation of new capacities but also by reducing losses in existing production, transmission, and distribution infrastructure. The article proposes an approach to financing decisions based on energy audits, investment passports, saved energy value, life-cycle costs, payback period, and monitoring and verification indicators. The proposed model helps link the financing process of energy-efficiency investment projects with technical outcomes, financial returns, and operational efficiency.

Keywords: fuel and energy enterprises, energy efficiency, investment project, financing mechanism, energy audit, saved energy, life-cycle costs, monitoring, modernization.

KIRISH

Yoqilg'i-energetika korxonalari mamlakat iqtisodiy xavfsizligi, sanoat ishlab chiqarishining barqarorligi, aholi turmush sifati va hududiy infratuzilmaning uzluksiz ishlashi uchun strategik ahamiyatga ega. Energiya

resurslarini ishlab chiqarish, uzatish, taqsimlash va iste'molchilarga yetkazib berish jarayonlari katta hajmdagi asosiy fondlar, texnologik uskunalar va uzoq muddatli investitsiya dasturlariga tayanadi. Shu sababli mazkur sohada investitsion faoliyatni moliyalashtirish masalasi oddiy kapital qo'yilma muammosi emas, balki milliy iqtisodiyotning energiya ta'minoti barqarorligini belgilovchi muhim omildir.

Bugungi sharoitda yoqilg'i-energetika korxonalarining investitsion ehtiyoji ikki asosiy yo'nalishda shakllanmoqda. Birinchi yo'nalish yangi ishlab chiqarish quvvatlari, tarmoqlar va infratuzilmani yaratish bilan bog'liq bo'lsa, ikkinchi yo'nalish mavjud aktivlardan foydalanish samaradorligini oshirish, texnik yo'qotishlarni qisqartirish va energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etishni nazarda tutadi. Aynan ikkinchi yo'nalish ko'p hollarda nisbatan qisqa muddatda iqtisodiy samara berishi, korxonaning joriy xarajatlarini kamaytirishi va moliyaviy natijalarni yaxshilashi bilan ajralib turadi.

Energiya tejamkor texnologiyalarga qaratilgan investitsiya loyihalarining o'ziga xos jihati shundaki, ular natijasi faqat qo'shimcha ishlab chiqarish hajmi bilan emas, balki tejalgan energiya resurslari, kamaygan texnik yo'qotishlar, qisqargan ekspluatatsion xarajatlar va xizmat ko'rsatish ishonchligining oshishi bilan ifodalanadi. Shuning uchun bunday loyihalarni moliyalashtirishda an'anaviy investitsiya yondashuvlari bilan bir qatorda tejalgan energiya qiymatini pul oqimiga aylantirish, energiya auditi natijalarini moliyaviy modelga kiritish va loyiha natijalarini verifikatsiya qilish mexanizmlaridan foydalanish zarur.

Amaliyotda energiya tejamkorlik loyihalari ko'pincha texnik modernizatsiya dasturlarining tarkibiy qismi sifatida qaraladi. Biroq ularning moliyaviy mazmuni alohida tahlilni talab qiladi. Chunki bunday loyihalarda asosiy qaytim manbai qo'shimcha daromad emas, balki xarajatlarning kamayishi hisoblanadi. Tejalgan energiya, qisqargan yo'qotishlar, pasaygan avariya xarajatlari va uskunalarining uzoqroq xizmat muddati moliyaviy natija sifatida hisoblanmasa, loyiha samaradorligi to'liq baholanmaydi.

Maqolaning maqsadi yoqilg'i-energetika korxonalarida energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etishga qaratilgan investitsiya loyihalarini moliyalashtirishning iqtisodiy mexanizmlarini tadqiq etish, ularni baholash mezonlarini tizimlashtirish hamda tejalgan energiya qiymatiga asoslangan moliyalashtirish yondashuvini taklif qilishdan iborat. Ushbu maqsadga erishish uchun energiya auditi, hayotiy sikl xarajatlari, moliyaviy qoplash muddati, investitsiya pasporti va monitoring-verifikatsiya tizimi o'zaro bog'liq holda tahlil qilindi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Yoqilg'i-energetika sohasida investitsiya loyihalarini moliyalashtirishga oid ilmiy adabiyotlarda kapital sig'imi yuqori tarmoqlar, uzoq muddatli qaytim, tariflar, likvidlik va texnologik eskirish omillari alohida ko'rib chiqiladi. Investitsiya nazariyasida loyihaning hozirgi sof qiymati, ichki rentabellik normasi, foydalilik indeksi va diskontlangan qoplash muddati kabi ko'rsatkichlar keng qo'llaniladi. Biroq energiya tejamkorlik loyihalarida bunday ko'rsatkichlar tejalgan resurslar qiymati bilan to'ldirilishi zarur.

Xalqaro energetika amaliyotida energiya samaradorligi loyihalari ko'pincha eng arzon energiya manbai sifatida talqin qilinadi. Bunda korxonaga qo'shimcha energiya ishlab chiqarish o'rniga mavjud tizimdagi yo'qotishlarni kamaytiradi va ayni natijaga kamroq resurs sarfi bilan erishadi. Ushbu yondashuv investitsiya qarorlarini faqat yangi quvvatlar yaratish mantig'idan energiyani tejash orqali qiymat yaratish mantig'iga o'tkazadi.

Energiya tejamkorlikka yo'naltirilgan moliyalashtirish bo'yicha xorijiy manbalarda energiya auditi, energiya servis shartnomalari, ESCO modeli, qaytariluvchi jamg'armalar, yashil kreditlar, lizing va kafolat instrumentlari alohida o'rganiladi. Mazkur instrumentlarning umumiy jihati shundaki, ular loyihaning texnik natijasini moliyaviy qaytim bilan bog'lashga harakat qiladi. Ya'ni mablag' ajratish qarori faqat smeta xarajatlariga emas, balki kelgusida shakllanadigan energiya tejalishi oqimiga asoslanadi.

Energiyani tejash va energiya samaradorligini oshirish sohasidagi milliy huquqiy asoslar ham ushbu yo'nalishning dolzarbligini ko'rsatadi. Energiyani tejash, undan oqilona foydalanish va energiya samaradorligini oshirishga oid normalar energiya resurslaridan foydalanishda iqtisodiy rag'batlar, energiya auditi, samaradorlik ko'rsatkichlari va tejamkor texnologiyalarni keng joriy etish zaruratini belgilaydi. Bu esa yoqilg'i-energetika korxonalarida investitsion moliyalashtirishning yangi mezonlarini ishlab chiqishni talab qiladi.

Investitsiyalar va investitsiya faoliyati to'g'risidagi ilmiy-normativ yondashuvlarda investor uchun asosiy mezonlar kapitalning saqlanishi, daromadlilik, huquqiy kafolat va loyihaning iqtisodiy asoslanganligi hisoblanadi. Yoqilg'i-energetika korxonalarida energiya tejamkorlik loyihalari esa an'anaviy daromadlilik bilan bir qatorda operatsion tejash, energiya xavfsizligi, texnologik ishonchlilik va ekologik natijalarni ham hisobga olishni talab etadi.

Ilmiy manbalar tahlili shuni ko'rsatadiki, energiya tejamkor investitsiya loyihalarining moliyalashtirish mexanizmini ishlab chiqishda uchta blok ajratilishi maqsadga muvofiq: birinchisi — texnik-iqtisodiy asoslash va energiya auditi; ikkinchisi — moliyaviy model va moliyalashtirish shartlari; uchinchisi — natijalarni o'lchash,

tasdiqlash va tejalgan mablag'larni qayta investitsiya qilish. Bunday blokli yondashuv loyiha siklining barcha bosqichlarini qamrab oladi.

Mavjud tadqiqotlarda ko'p hollarda energiya korxonalarining umumiy investitsion faoliyati, moliyaviy manbalar tarkibi yoki loyihalar samaradorligi yoritiladi. Ammo energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etishga qaratilgan investitsiya loyihalarini moliyalashtirishda tejalgan energiya qiymatini moliyaviy oqim sifatida hisobga olish va uni qaror qabul qilish mezoniga aylantirish masalasi alohida yondashuvni talab qiladi.

Shu bois mazkur maqolada energiya tejamkor texnologiyalarni moliyalashtirish alohida investitsion yo'nalish sifatida qaraladi. Uning asosiy farqi shundaki, mablag' kiritishdan kutilayotgan iqtisodiy natija ko'pincha daromadning oshishi shaklida emas, balki xarajatlarning pasayishi, yo'qotishlarning kamayishi va aktivlardan foydalanish samaradorligining ortishi shaklida namoyon bo'ladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda tizimli yondashuv, qiyosiy tahlil, iqtisodiy guruhlash, mantiqiy modellashtirish, koeffitsiyentli baholash va investitsion loyiha sikli tahlili usullaridan foydalanildi. Energiya tejamkor texnologiyalarni moliyalashtirish mexanizmi texnik, moliyaviy va boshqaruv ko'rsatkichlari o'rtasidagi bog'liqlik asosida o'rganildi. Bu yondashuv loyiha samaradorligini faqat investitsiya summasi yoki qoplash muddati bilan emas, balki tejalgan energiya qiymati, ekspluatatsion xarajatlarning kamayishi va natijalarni tasdiqlash intizomi orqali baholash imkonini beradi.

Metodologik jihatdan energiya tejamkor investitsiya loyihasining moliyaviy natijasi uch asosiy tarkibiy qismdan iborat deb qaraldi. Birinchisi — energiya resurslari sarfining kamayishi hisobidan tejalgan mablag'; ikkinchisi — texnik yo'qotishlar va avariya xarajatlarning qisqarishi; uchinchi — uskunalar ishonchligi va xizmat muddatining oshishi natijasida yuzaga keladigan qo'shimcha iqtisodiy samara. Ushbu tarkibiy qismlar moliyaviy modelga kiritilgandagina loyiha haqiqiy iqtisodiy mazmunda baholanadi.

Maqolada energiya tejamkor investitsiya loyihasini baholash uchun quyidagi umumlashtirilgan koeffitsiyentdan foydalanish taklif etiladi:

$$ETIMK = [(TEQ + EHQ + YQK) \times VIK] / (ILX + MXK + FRK)$$

Bu yerda:

ETIMK — energiya tejamkor investitsiya moliyalashtirish koeffitsiyenti;

TEQ — tejalgan energiya qiymati;

EHQ — ekspluatatsion xarajatlarning qisqarishi;

YQK — yo'qotishlar kamayishidan olingan samara;

VIK — verifikatsiya ishonchlik koeffitsiyenti;

ILX — investitsiya loyihasi xarajatlari;

MXK — moliyalashtirish xarajati koeffitsiyenti;

FRK — foydalanish va regulator risklari koeffitsiyenti. Ushbu formula loyihani moliyalashtirishda tejalgan energiya qiymatini investitsiya xarajatlari bilan solishtirishga xizmat qiladi.

Taklif etilayotgan yondashuvda verifikatsiya ishonchlik koeffitsiyenti alohida ahamiyatga ega. Chunki energiya tejamkorlik loyihalarida e'lon qilingan tejalish bilan amalda erishilgan tejalish o'rtasida farq bo'lishi mumkin. Agar hisob-kitoblarda energiya auditi, o'lchash uskunalari va mustaqil monitoring bilan tasdiqlansa, loyiha bo'yicha moliyaviy qaror ishonchli bo'ladi. Aksincha, dalillash mexanizmi zaif bo'lsa, tejalgan mablag'lar asosida kreditni qaytarish yoki investitsiyani qoplash rejasi xavf ostida qoladi.

Metodologiyada loyiha hayotiy sikli xarajatlari ham inobatga olindi. Energiya tejamkor uskuna yoki texnologiya narxi arzon bo'lishi mumkin, ammo uning servis xarajatlari, ehtiyot qismlar ta'minoti, kadrlarni o'qitish va monitoring tizimi xarajatlari yuqori bo'lsa, umumiy moliyaviy samaradorlik pasayadi. Shu sababli moliyalashtirish qarorlarida boshlang'ich investitsiya qiymati bilan bir qatorda butun foydalanish davri xarajatlari hisobga olinishi lozim.

TAHLIL VA NATIJALAR

Energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etish bo'yicha investitsiya loyihalarining birinchi bosqichi energiya auditi hisoblanadi. Audit korxonada qaysi jarayon, uskuna yoki tarmoq bo'g'inida ortiqcha energiya sarfi mavjudligini aniqlaydi. Energiya auditi natijalari investitsiya pasportiga aylantirilmasa, loyiha texnik tavsiyalar darajasida qolib ketadi. Shu sababli audit xulosasi moliyaviy model, smeta, qoplash muddati, kutilayotgan tejalish va monitoring indikatorlari bilan bog'lanishi kerak.

Yoqilg'i-energetika korxonalarida energiya tejamkorlikka qaratilgan investitsiya loyihalarini turlicha shakllanishi mumkin. Masalan, gaz taqsimlash tizimlarida yo'qotishlarni kamaytirish, eskirgan quvurlarni

almashtirish, raqamli hisoblagichlarni joriy etish, kompressor uskunalari modernizatsiya qilish, issiqlik yo'qotishlarini pasaytirish yoki avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlarini o'rnatish kabi yo'nalishlar moliyaviy natija beradi. Biroq ularning har biri uchun tejalish manbasi, qoplash muddati va moliyalashtirish sharti bir xil emas (1-jadval).

1-jadval

Energiya tejamkor investitsiya loyihalarining asosiy yo'nalishlari va moliyaviy natijalari

Yo'nalish	Investitsiya obyekti	Tejalish manbasi	Moliyaviy ahamiyati
Raqamli hisobga olish	Aqli hisoblagichlar, masofaviy monitoring	Tijorat yo'qotishlarining kamayishi	Tushumlar aniqligi va nazorat kuchayadi
Tarmoq modernizatsiyasi	Quvur, kabel, transformator va uzatish elementlari	Texnik yo'qotishlarning pasayishi	Ekspluatatsion xarajatlar qisqaradi
Yuqori samarali uskunalar	Kompressor, nasos, qozon va dvigatellar	Birlik mahsulotga energiya sarfi kamayadi	Mahsulot tannarxi pasayadi
Avtomatlashtirish	SCADA, sensorlar, dispetcherlik tizimlari	Operatsion xatolar va avariya kamayadi	Ishonchlilik va xizmat sifati ortadi
Issiqlik izolyatsiyasi	Izolyatsiya, issiqlik almashinuv elementlari	Issiqlik yo'qotishlari qisqaradi	Qishki pik xarajatlar kamayadi

1-jadvaldan ko'rinadiki, energiya tejamkorlik loyihalari faqat texnik modernizatsiya sifatida emas, balki moliyalashtirish modeli aniq belgilangan investitsion paket sifatida shakllantirilishi lozim. Har bir yo'nalishda tejalish manbasi boshqacha bo'lgani sababli, mablag'ni qoplash mexanizmi ham farqlanadi. Masalan, raqamli hisobga olish tizimida asosiy samara tijorat yo'qotishlarini kamaytirish hisobidan shakllansa, yuqori samarali uskunalarda natija elektr yoki gaz sarfining qisqarishi orqali namoyon bo'ladi.

Energiya tejamkor investitsiya loyihalarida eng muhim masala kutilayotgan tejalishning ishonchli hisoblanishidir. Agar tejalish hajmi noto'g'ri baholansa, loyiha iqtisodiy jihatdan jozibador ko'rinishi, ammo amaliyotda moliyaviy yuklama keltirib chiqarishi mumkin. Shuning uchun loyiha pasportida bazaviy iste'mol darajasi, energiya narxi, texnik yo'qotishlar, mavsumiy omillar va ishlab chiqarish hajmidagi o'zgarishlar alohida ko'rsatilishi lozim.

Moliyalashtirish qarorida investitsiya xarajatlari va tejalgan energiya qiymati o'rtasidagi bog'liqlik markaziy o'rinni egallaydi. Bunda korxonalar uchun loyiha faqat kapital qo'yilma emas, balki kelgusi yillarda xarajatlarni kamaytiruvchi moliyaviy oqim manbai sifatida qaraladi. Tejalgan mablag'lar kreditni qaytarish, lizing to'lovlarini amalga oshirish yoki keyingi modernizatsiya loyihalarini moliyalashtirish uchun yo'naltirilishi mumkin (2-jadval).

2-jadval

Energiya tejamkor loyihalarni moliyaviy baholash indikatorlari

Indikator	Hisoblash mazmuni	Amaliy talqin	Qaror qabul qilishdagi roli
Tejalgan energiya qiymati	Tejalgan resurs hajmi × amaldagi narx	Loyihaning asosiy pul oqimi	Qoplash manbaini aniqlaydi
Diskontlangan qoplash muddati	Investitsiya xarajatlari diskontlangan tejalish bilan qoplanish davri	Kapital qaytish tezligi	Loyihalarni ustuvorlashtiradi
Hayotiy sikl xarajati	Xarid, o'rnatish, servis, ta'mir va utilitatsiya xarajatlari	Texnologiyaning to'liq qiymati	Arzon, ammo samarasiz tanlovni cheklaydi
Verifikatsiya koeffitsiyenti	Audit va o'lchash natijalari ishonchilligi	Tejalish dalillanganlik darajasi	Moliyalashtirish riskini pasaytiradi
Operatsion tejamkorlik	Ishchi kuchi, ta'mir, avariya va yoqilg'i xarajatlari kamayishi	Qo'shimcha iqtisodiy samara	Loyiha qiymatini kengroq baholaydi

2-jadvalda keltirilgan indikatorlar energiya tejamkorlik loyihalarining moliyaviy baholash jarayonini yanada asosli va kompleks tashkil etishga xizmat qiladi. Bunda boshlang'ich investitsiya qiymati bilan bir qatorda tejalgan energiya hajmi, uning qiymat ifodasi, texnologiyaning xizmat muddati, ekspluatatsion xarajatlar hamda qoplanish davri inobatga olinadi.

Mazkur yondashuvda tejalgan energiya qiymati va hayotiy sikl xarajatlarini o'zaro bog'liq holda tahlil qilish loyiha samaradorligini real iqtisodiy natijalar asosida baholash imkonini beradi. Moliyalashtirish shartlarining ushbu indikatorlar asosida belgilanishi texnologik tanlovdagi xatoliklar, samarasiz investitsiya qarorlari va ortiqcha qarz yuklamasi xavfini kamaytiradi. Natijada energiya tejamkorlik loyihalari korxonaning investitsion samaradorligi va moliyaviy barqarorligini oshiruvchi muhim omil sifatida namoyon bo'ladi (3-jadval).

3-jadval

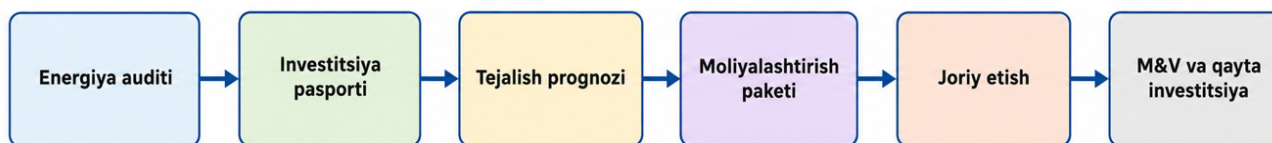
Moliyalashtirish shakllarini energiya tejamkorlik loyihalariga moslashtirish

Moliyalashtirish shakli	Mos loyiha turi	Afzalligi	Ehtiyot chorasasi
Ichki mablag'lar	Qisqa qoplash muddatiga ega kichik loyihalar	Qarz yuklamasi oshmaydi	Likvidlikka ta'siri baholanishi kerak
Bank krediti	Aniq pul oqimi beradigan o'rta loyihalar	Tez moliyalashtirish imkoniyati	Foiz stavkasi tejalishdan yuqori bo'lmasligi zarur
Lizing	Uskuna va texnik vositalar xaridi	Boshlang'ich to'lov nisbatan past bo'lishi mumkin	Lizing muddati uskuna xizmat muddatiga mos bo'lishi lozim
ESCO modeli	Tejalish kafolatlanadigan kompleks loyihalar	To'lov tejalgan mablag' hisobidan amalga oshiriladi	M&V tartibi aniq belgilanadi
Maqsadli jamg'arma	Qayta investitsiya qilinadigan loyihalar portfeli	Tejalgan mablag' yangi loyihalarga yo'naltiriladi	Mablag'larning maqsadli hisobini yuritish zarur

Energiya tejamkor texnologiyalarni moliyalashtirishda moliyalashtirish manbasidan ko'ra moliyalashtirish shartlarining loyiha natijasiga mosligi muhimroqdir. Ayrim loyihalar qisqa qoplash muddatiga ega bo'lgani uchun ularni korxonaning ichki mablag'lari yoki qisqa muddatli kreditlar hisobidan moliyalashtirish mumkin. Boshqa loyihalar esa uzoqroq qoplash muddatiga ega bo'lib, imtiyozli kredit, lizing yoki energiya servis shartnomasi asosida moliyalashtirishni talab qiladi.

Hayotiy sikl xarajatlarini hisobga olish energiya tejamkorlik loyihalarining haqiqiy iqtisodiy qiymatini aniqlashda muhimdir. Masalan, arzon uskuna dastlabki xarajatlarni kamaytirishi mumkin, ammo yuqori servis xarajatlari yoki tez eskirish sababli umumiy xarajadni oshiradi. Aksincha, yuqori samarali uskuna boshlang'ich bosqichda qimmatroq bo'lsa-da, kamroq energiya sarfi va uzoqroq xizmat muddati orqali umumiy xarajadni pasaytiradi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, energiya tejamkorlik loyihalarida monitoring va verifikatsiya tizimi moliyalashtirish mexanizmining ajralmas qismidir. Monitoring faqat bajarilgan ishlarni ko'rish emas, balki rejalashtirilgan tejalishning haqiqatda yuzaga kelganini tasdiqlashdir. Bu jarayon kredit beruvchi, investor, korxonah rahbariyati va reguliyator uchun ishonchli axborot beradi (1-rasm).

1-rasm. Energiya tejamkor investitsiya loyahasini moliyalashtirish sikli

1-rasmda ko'rsatilgan jarayon energiya tejamkor investitsiya loyihalarini moliyalashtirishda qarorlar ketma-ketligini ifodalaydi. Jarayon energiya auditidan boshlanadi, chunki moliyaviy mablag' ajratishdan oldin texnik muammo va tejalish salohiyati aniqlanishi kerak. Keyingi bosqichda investitsiya pasporti shakllantiriladi, tejalish prognozi hisoblanadi va moliyalashtirish paketi tanlanadi. Joriy etishdan keyin monitoring va verifikatsiya

amalga oshiriladi, tejalgan mablag'lar esa qayta investitsiya manbai sifatida ko'riladi.

Mazkur siklning farqli jihati shundaki, u moliyalashtirishni bir martalik xarajat sifatida emas, balki tejalgan resurslar hisobidan o'zini qayta tiklaydigan mexanizm sifatida talqin qiladi. Agar har bir loyiha yakunida tejalish miqdori hujjatlar bilan tasdiqlansa, korxonada ichki investitsion fondini shakllantirish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu esa yangi qarz jalb qilish ehtiyojini kamaytiradi va investitsion faoliyatning uzluksizligini ta'minlaydi.

4-jadval

Energiya tejamkor investitsiya loyihasining bosqichlari va moliyaviy nazorat nuqtalari

Bosqich	Asosiy vazifa	Moliyaviy hujjat	Nazorat natijasi
Energiya auditi	Ortiqcha sarf va yo'qotish manbaini aniqlash	Audit hisoboti, bazaviy iste'mol	Tejalish salohiyati aniqlanadi
Investitsiya pasporti	Texnik yechim va moliyaviy parametrlarni birlashtirish	Smeta, qoplash muddati, pul oqimi	Moliyalashtirish uchun asos yaratiladi
Moliyalashtirish qarori	Manba, muddat va to'lov shartini tanlash	Kredit, lizing yoki ichki buyruq	Xarajatlar jadvali tasdiqlanadi
Joriy etish	Uskuna o'rnatish va ishga tushirish	Akt, to'lov grafigi, xarid hujjatlari	Maqsadli sarf nazorat qilinadi
Verifikatsiya	Amalda erishilgan tejalishni o'lchash	M&V dalolatnomasi, hisobot	Tejalish pul oqimiga aylantiriladi

Moliyalashtirish jarayonida loyihaning texnik va moliyaviy bo'linmalari o'rtasida uzviy hamkorlik zarur. Texnik bo'linmalar uskuna, texnologiya va energiya tejalishi bo'yicha ma'lumot beradi, moliyaviy bo'linmalar esa ushbu natijalarni pul oqimiga aylantiradi. Agar bu ikki blok bir-biridan ajralgan holda ishlasa, loyiha yoki texnik jihatdan to'g'ri, ammo moliyaviy jihatdan zaif bo'lishi, yoki moliyaviy jihatdan jozibador ko'rinib, texnik asosdan mahrum bo'lishi mumkin.

Korxonada miqyosida energiya tejamkor investitsiya loyihalari portfeli shakllantirilishi maqsadga muvofiq. Bunda loyihalar qoplash muddati, investitsiya hajmi, tejalish miqdori, verifikatsiya darajasi va operatsion ta'siri bo'yicha guruhlanadi. Qisqa qoplash muddatiga ega loyihalar tezkor natija berib, keyingi yirik loyihalar uchun ichki moliyaviy manba yaratadi. Uzoq muddatli loyihalar esa strategik modernizatsiya va tizim barqarorligini ta'minlaydi.

Energiya tejamkor investitsiya loyihalarining amaliy samaradorligini ta'minlashda bazaviy ko'rsatkichlarni to'g'ri belgilash hal qiluvchi ahamiyatga ega. Bazaviy ko'rsatkich sifatida loyiha amalga oshirilishidan oldingi energiya iste'moli, ishlab chiqarish hajmi, ob-havo sharoiti, tarmoq yuklamasi va uskunalarining texnik holati olinadi. Loyiha yakunida o'lchanadigan natija aynan shu bazaviy daraja bilan solishtirilganda haqiqiy tejalish aniqlanadi. Aks holda ishlab chiqarish hajmining kamayishi yoki mavsumiy omillar energiya tejalishi sifatida noto'g'ri talqin qilinishi mumkin.

Korxonalar uchun energiya tejamkorlik loyihalarini moliyalashtirishda prioritetlarni aniqlash ham muhimdir. Birinchi navbatda, qisqa muddatda katta tejalish beradigan va texnik jihatdan tayyor loyihalar tanlanishi kerak. Ikkinchi navbatda, uzoq muddatli, ammo tizim barqarorligi va energiya xavfsizligiga kuchli ta'sir ko'rsatadigan strategik loyihalar moliyalashtiriladi. Bu yondashuv korxonaning joriy likvidligini saqlagan holda modernizatsiya jarayonini davom ettirish imkonini beradi.

Energiya tejamkor loyihalarda xarid jarayonining sifati ham moliyaviy natijaga ta'sir ko'rsatadi. Texnologiya tanlashda faqat eng past narx mezoniga tayanish maqsadga muvofiq emas. Uskunaning energiya samaradorligi, kafolat muddati, servis xizmatlari, ehtiyot qismlar mavjudligi, dasturiy ta'minot bilan mosligi va kadrlar malakasiga qo'yiladigan talablar ham baholanishi lozim. Bunda hayotiy sikl qiymati yondashuvi xarid qarorlarining iqtisodiy asoslanganligini oshiradi.

Moliyalashtirish shartlari loyihaning pul oqimi tabiatiga mos bo'lishi kerak. Agar tejalgan mablag'lar oyma-oy shakllansa, kredit yoki lizing to'lovlari ham shu jadvalga mos ravishda tuzilishi maqsadga muvofiq. Bitta yirik to'lovni qisqa muddatda amalga oshirish korxonaning aylanma mablag'lariga bosim beradi. Bosqichli to'lov va tejalishdan qoplash mexanizmi esa investitsiya yuklamasini yumshatadi.

Energiya tejamkorlik loyihalarini moliyalashtirishda shartnomaviy mexanizmlar alohida ahamiyatga ega. Yetkazib beruvchi yoki pudratchi tomonidan kafolatlangan samaradorlik ko'rsatkichlari shartnomaga kiritilsa, loyiha natijasining bajarilishini nazorat qilish osonlashadi. Bunday shartlar ayniqsa ESCO yoki xizmat natijasiga bog'langan shartnomalarda muhimdir. Natija bajarilmagan holatlarda to'lovni kamaytirish yoki tuzatish ishlari

talab qilish imkoniyati investor manfaatlarini himoya qiladi. Energiya tejamkorlik loyihalari korxonaning ekologik ko'rsatkichlariga ham ta'sir etadi. Tejalgan energiya resurslari yoqilg'i sarfini kamaytiradi, issiqxona gazlari chiqindilarini qisqartiradi va ishlab chiqarishning ekologik izini pasaytiradi. Agar bunday natijalar moliyaviy modelda qo'shimcha qiymat sifatida inobatga olinsa, loyiha xalqaro moliya institutlari yoki yashil moliyalashtirish instrumentlari uchun ham jozibador bo'lishi mumkin. Shuningdek, energiya tejamkorlik loyihalarida kadrlar malakasi ham muhim omildir. Yangi texnologiya joriy etilganidan keyin uni to'g'ri ishlatish, monitoring qilish va texnik xizmat ko'rsatish bo'yicha xodimlar tayyor bo'lmasa, kutilgan tejalish to'liq amalga oshmaydi. Shu sababli investitsiya smetasida o'qitish, texnik maslahat va servis jarayonlari uchun alohida xarajatlar nazarda tutilishi lozim.

Tahlil natijalari energiya tejamkorlikni moliyalashtirishda ichki boshqaruv tizimining ahamiyatini ham ko'rsatadi. Korxonada energiya menejmenti bo'limi, moliyaviy rejalashtirish bo'linmasi va texnik xizmatlar o'rtasida doimiy axborot almashinuvi bo'lmasa, loyiha natijalari tarqoq holda qoladi. Shuning uchun energiya tejamkor investitsiyalar bo'yicha yagona ma'lumotlar bazasi, loyiha pasportlari va natijalar reyestrini shakllantirish maqsadga muvofiq (5-jadval).

5-jadval.

Energiya tejamkor investitsiya loyihalarini moliyalashtirishni takomillashtirish bo'yicha takliflar

Yo'nalish	Taklif etiladigan chora	Kutiladigan natija	Amaliy ahamiyat
Auditni moliyaviylashtirish	Energiya auditini investitsiya pasporti bilan bog'lash	Texnik xulosa moliyaviy qarorga aylanadi	Loyihalar tanlovi aniq asoslanadi
Tejalish asosida qoplash	Kredit yoki lizing to'lovlarini tejalgan mablag' bilan bog'lash	Pul oqimi barqarorlashadi	Qarz yuklamasi nazorat qilinadi
M&V tizimi	O'lchash va verifikatsiya protokollarini joriy etish	Natijalar ishonchli tasdiqlanadi	Investor va kreditor ishonchi ortadi
Qayta investitsiya fondi	Tejalgan mablag'ning bir qismini yangi loyihalarga yo'naltirish	Investitsion sikl uzluksiz bo'ladi	Ichki moliyaviy salohiyat kuchayadi
Portfel yondashuvi	Qisqa va uzoq muddatli loyihalarni muvozanatlashtirish	Likvidlik va strategik samara uyg'unlashadi	Modernizatsiya jarayoni tizimlashadi

5-jadvalda keltirilgan takliflar energiya tejamkor investitsiya loyihalarini moliyalashtirishda texnik va moliyaviy qarorlarni birlashtirishga qaratilgan. Ularning amaliy joriy etilishi korxonada ichida loyiha tanlash, mablag' ajratish, natijani o'lchash va tejalgan resurslarni qayta investitsiya qilish jarayonlarini yagona tizimga keltiradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, yoqilg'i-energetika korxonalarida energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etishga qaratilgan investitsiya loyihalarini moliyalashtirish oddiy xarid yoki modernizatsiya xarajati sifatida emas, balki tejalgan energiya qiymatini pul oqimiga aylantiruvchi iqtisodiy mexanizm sifatida qaralishi zarur. Bunday yondashuv investitsiya qarorlarini texnik natijalar, moliyaviy qaytim va operatsion tejamkorlik bilan bog'laydi.

Energiya tejamkor loyihalarda asosiy muammo moliyalashtirish manbasini topish bilan cheklanmaydi. Muhim masala — loyiha natijasida yuzaga keladigan tejalishning ishonchli hisoblanishi, uning moliyaviy modelga kiritilishi va amalda verifikatsiya qilinishidir. Agar tejalgan energiya qiymati to'g'ri hisoblanmasa, loyiha moliyaviy jihatdan noto'g'ri baholanishi mumkin. Shu sababli energiya auditini, investitsiya pasporti va M&V tizimi moliyalashtirish mexanizmining ajralmas elementlari bo'lishi lozim.

Maqolada taklif etilgan energiya tejamkor investitsiya moliyalashtirish koeffitsiyenti loyiha xarajatlari, tejalgan energiya qiymati, ekspluatatsion tejamkorlik va verifikatsiya ishonchligini yagona metodik yondashuvda birlashtiradi. Ushbu koeffitsiyent korxonaga qaysi loyihani birinchi moliyalashtirish, qaysi loyiha uchun tashqi mablag' jalb qilish va qaysi loyiha bo'yicha qo'shimcha texnik asoslash zarurligini aniqlashda yordam beradi.

Shundan kelib chiqib, quyidagi takliflarni ilgari surish maqsadga muvofiq: birinchidan, energiya tejamkor texnologiyalar bo'yicha har bir investitsiya loyihasi energiya auditini va investitsiya pasporti asosida shakllantirilishi lozim; ikkinchidan, tejalgan energiya qiymati kredit, lizing yoki ichki moliyalashtirishni qoplash manbai sifatida

hisobga olinishi kerak; uchinchidan, loyihalar bo'yicha monitoring va verifikatsiya protokollari ishlab chiqilishi zarur; to'rtinchidan, tejalgan mablag'larning bir qismini qayta investitsiya qilish mexanizmi joriy etilishi maqsadga muvofiq; beshinchidan, energiya tejamkorlik loyihalari portfel yondashuvi asosida guruhlanib, qoplash muddati va strategik ta'siriga ko'ra moliyalashtirilishi kerak.

Umuman olganda, energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etishga qaratilgan investitsiya loyihalarini moliyalashtirish yoqilg'i-energetika korxonalarining xarajatlarini kamaytirish, texnik yo'qotishlarni qisqartirish, xizmat ko'rsatish ishonchligini oshirish va investitsion faoliyatni ichki iqtisodiy manbalar bilan mustahkamlash imkonini beradi. Bu esa korxonalarining uzoq muddatli moliyaviy barqarorligi va energiya ta'minoti samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasining 2019-yil 15-dekabrda "Investitsiyalar va investitsiya faoliyati to'g'risida" O'RB-598-son Qonuni. <https://lex.uz/ru/docs/-4664142>
2. O'zbekiston Respublikasining 2024-yil 7-avgustda "Energiyani tejash, undan oqilona foydalanish va energiya samaradorligini oshirish to'g'risida" O'RB-940-son Qonuni. <https://lex.uz/uz/docs/-7052085>
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 10-iyulda "Iqtisodiyotning energiya samaradorligini oshirish va mavjud resurslarni jalb etish orqali iqtisodiyot tarmoqlarining yoqilg'i-energetika mahsulotlariga qaramligini kamaytirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida". PQ-4779-son qarori. <https://lex.uz/uz/docs/-4890081?ONDATE=11.04.2025>
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 27-martda "Energiya samaradorligini oshirish bo'yicha chora-tadbirlar to'g'risida" PF-63-son Farmoni. <https://lex.uz/uz/docs/-7455519>
5. International Energy Agency. *World Energy Investment 2024*. Paris: IEA Publications, 2024.
6. International Energy Agency. *Energy Efficiency 2024*. Paris: IEA Publications, 2024.
7. World Bank. *Fostering the Development of ESCO Markets for Energy Efficiency*. Washington, DC: World Bank Group.
8. G20 Energy Efficiency Finance Task Group. *G20 Energy Efficiency Investment Toolkit*. IPEEC, UNEP FI, 2017.
9. Damodaran, A. *Investment Valuation: Tools and Techniques for Determining the Value of Any Asset*. New York: Wiley, 2012.
10. Sharpe, W.F.; Alexander, G.J.; Bailey, J.V. *Investments*. New Jersey: Prentice Hall, 1999.
11. Flyvbjerg, B. *Megaprojects and Risk: An Anatomy of Ambition*. Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
12. Asian Development Bank. *Energy Efficiency Financing and Investment Programs: Policy and Practice Materials*. Manila: ADB.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>